

4. (39) **Chuyện Ngạ Quỷ Revati**

(Chuyện này giống chuyện số 2 Phẩm V của Chuyện Thiên Cung).

5. (40) **Chuyện Cây Mía (Ucchu)**

Trong khi Đức Thế Tôn đang trú tại *Vehuvana* (Trúc Lâm), một người đang chở mía, cầm một khúc mía, vừa đi vừa ăn. Các vản kệ này kể lại câu chuyện trên.

Một hôm, Tôn giả *Mahà-Moggallàna* (Đại Mục-kiền-liên) đang đi khát thực vào Vương Xá, gặp một ngạ quỷ thưa trình như sau:

1. Một rừng mía lớn hiện bên mình,
Bát ngát, mùa phong phú tốt lành,
Song nó không cho tôi chút ít,
Kính thưa Tôn giả đại uy danh,
Nghiệp gì gây quả này như vậy,
Tôn giả cho tôi biết sự tình?

2. Tôi đang thống khổ, bị hành thân,
Tôi cố gắng tìm chút để ăn,
Tôi phân đấu hoài bên khóm mía,
Sắp tàn hơi thở, chết kề gần,
Tôi than khóc tẩm thân đày đọa,
Do nghiệp gì đem quả ấy chăng?

3. Thất bại, tôi nhào xuống đất ngay,
Lăn tròn trong lửa đốt thiêu này
Như con cá nọ, tôi than khóc,
Nước mắt nhỏ ra cả mặt mày,
Tôn giả, xin ngài cho biết rõ,
Nghiệp gì đem kết quả như vậy?

4. Tôi đói khát và kiệt sức tàn,
Kính hoàng, tôi chẳng biết bi hoan,
Chúc ngài hưởng phước, tôi xin hỏi,
Làm thế nào tôi được mía ăn?

Tôn giả *Moggallàna*:

5. Khi làm người ở một thời xưa,
Người đã tạo nên một nghiệp tà,
Ta nói cho người nghe việc ấy,
Khi nghe, người biết chuyện vừa qua.

6. Người bước trên đường, lấy mía ăn,
Một Tỳ-kheo đến tự sau lưng,
Bảo người rằng muốn xin đôi chút,
Người chẳng đáp lời, chẳng hé răng.

7. Cho dầu người không muốn nói năng,
Người kia vẫn nói, giọng xin van:
“Cho tôi khúc mía, thưa ông chủ”,
Sau đó người cho một ít phần
Từ phía sau lưng và kết quả
Nghiệp kia người đã lãnh vào thân.

8. Nhìn đây! Cầm mía ở sau mình,
Hãy lấy mía ăn thật thỏa tình,
Do chính việc này, người sẽ được
Hân hoan, thích thú, hưởng ân lành!

9. Nó đi cầm mía tự sau mình,
Khi đã cầm, ăn thật thỏa tình,
Do chính cách này, nên nó được
Hân hoan, thích thú, hưởng ân lành.

Nga quý ấy bèn cầm một bó mía cúng dường vị Trưởng lão và vị này đem dâng Đức Phật ở Trúc Lâm. Đức Thế Tôn cùng hội chúng Tỷ-kheo dùng mía ấy rồi nói lời tùy hỷ công đức. Từ đó về sau nga quý ấy có thể ăn mía thỏa thích.

Theo thời gian, nga quý được tái sinh giữa hội chúng cõi trời Ba mươi ba.

6. (41) Chuyện Các Vương Tử (Kumara)

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong khi đang trú tại *Jevatana* (Kỳ Viên)

Tương truyền Đại Vương nước *Kosala* (Kiều-tát-la) trị vì tại *Savatthi* (Xá-vệ) có hai vương tử khả ái đang độ hoa niên. Trong nỗi đam mê dục vọng của tuổi trẻ không được kiềm chế, hai vị đã phạm tội tà dâm nên sau khi từ trần hai vị tái sinh làm nga quý bị đè bẹp trong một ống cống.

Suốt đêm, nga quý thường than khóc với những tiếng kêu la khủng khiếp. Dân chúng nghe vậy rất kinh hãi.

Do sự việc này, dân chúng cúng dường đại lễ lên Giáo hội do Đức Phật cầm đầu và bảo nhau:

- Điềm xấu này phải chấm dứt.

Sau đó họ trình lên Đức Thế Tôn những việc đang xảy ra. Ngài bảo:

- Nay chư đệ tử, chư vị không thể chấm dứt tiếng kêu la này được đâu.

Rồi Ngài nói rõ nguyên nhân sự việc này cho hội chúng qua các vần kệ sau:

1. Có một kinh thành tên *Xá-vệ*,

Ở trên sườn núi *Tuyết*, cao sơn,

Tôi nghe vậy: Có đôi vương tử

Là các con trai bậc đế vương.

2. Phóng dật buông lung các dục tham,

Tìm nguồn lạc thú ở trần gian,

Chúng không suy xét tương lai chúng,

Tận hưởng thú vui hiện tại trần.

3. Khi chúng bỏ thân xác thể nhân

Đi sang thế giới khác người trần,

Dù không ai thấy, thường kêu khóc

Về ác nghiệp xưa chúng đã làm

4. “Quả thật nhiều người đáng cúng dàng

Với nhiều lễ vật”, chúng than van,

“Xưa ta chẳng tạo nên công đức

Đem đến cho mình chỗ trú an”.

5. “Ác nghiệp nào đời trước tạo ra,

Do vậy từ già chốn hoàng gia,

Tái sinh vào cõi loài ma đói,

Chịu đói khát giày xéo chúng ta?

6. Những kẻ làm vua cõi thế nhân

Sẽ không làm chúa tể âm cung,

Sang, hèn, hai loại đều quanh quẩn

Bị đói khát hành hạ khổ thân.

7. Biết rằng đau khổ có nguồn căn

Vua chúa buông lung phóng dật tâm,

Nam tử bỏ vương quyền ngã mạ,

Do vậy, thành một vị Thiên nhân,

Sau khi xả báo thân phạm tục,

Bậc trí tái sinh cõi sáng bình”.

Như vậy, bậc Đạo Sư kể lại số phận của các nga quý xong, liền hồi hướng về chúng công đức do đám người này cúng dường lễ vật và thuyết pháp theo ý Ngài.

7. (42) Chuyện Vợ Vương Tử (Rajaputta)

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong lúc trú tại *Jevatana* (Kỳ Viên).

Thuở xưa có một nam tử của vua mệnh danh là *Kitava* làm tổn thương một vị Độc Giác Phật. Chàng phải đọa vào địa ngục nhiều ngàn năm, và chính vì lỗi lầm kia, chàng bị tái sinh vào loài nga quý.

Chuyện của chàng đã được kể đầy đủ chi tiết trong sự tích các naga quý ở *Sānurvāsi* (Số 27, phẩm III) Bảy giờ trong khi kể cho một vị Trưởng lão nghe số phận đăm quỵển thuộc quá vắng của naga quý kia, bậc Đạo Sư bảo:

- Quả thật không phải chỉ quỵển thuộc của ông, mà cả ông nữa, lúc trở thành naga quý trong đời trước, sau khi từ già thế giới này, cũng đã chịu nỗi thống khổ khốc liệt.

Rồi do lời thỉnh cầu của vị Trưởng lão, Ngài kể chuyện này:

1. *Quả do các nghiệp tạo ngày xưa
Có thể làm dao động trí ta*

*Liên hệ sắc, thanh, hương, vị, xúc,
Những gì đem lạc thú say sưa.*

2. *Ông hoàng đã hưởng thú ca xang,
Đàn địch, ái ân thật ngập tràn,
Sau lúc nhàn du quanh thượng uyển,
Chàng đi vào cổ lũy Đa Sơn.*

3. *Chôn kia chàng thấy Su-net-ta,
Thanh tịnh, điều thân, một Phật gia,
Thiếu dục, khiêm cung và biết đủ
Với bình khát thực kiếm từng nhà.*

4. *Hoàng nam bước xuống tự lưng voi,
Và đến Hiền nhân ấy, thốt lời:*

*“Tôn giả, xin chào!” rồi lập tức
Chàng cầm bình bát ném lên trời.*

5. *Ném vỡ chiếc bình xuống đất kia,
Vừa cười vừa nói lúc đi xa:*

*“Ta là vương tử Ki-ta chúa,
Đạo sĩ có làm ích lợi ta?”*

6. *Quả báo cho hành động bất nhân
Thật là khắc nghiệt, khổ muôn phần,
Tương truyền vương tử về sau đó
Phải đọa vào trong ngục tối tăm.*

7. *Hơn năm mươi vạn năm đầy thân
Trong ngục tối đau khổ tận cùng
Vì tội lỗi mà chàng đã tạo,
Bị nhiều hình phạt đến xoay vần.*

8. *Chàng cứ nằm, đưa mắt xuống sàn
Xoay quanh phải, trái, biết bao lần,
Đôi chân chống ngược lên cao mãi;
Rồi đứng thẳng, người ngốc khổ thân.*

9-10. *Qua mấy ngàn năm, mấy vạn năm,
Bị hành địa ngục khổ vô ngần,
Chính vì tội lỗi chàng gây tạo,
Quả khắc nghiệt kia phải lãnh phần
Bởi những người đưa tay phá hại
Bậc Hiền trí giải thoát mê lầm.*

11. *Sau khi đã trải biết bao năm
Trong ngục khổ đau thật hãi hùng,
Chàng phải mạng chung vì đói khát,
Trở thành một naga quý mình trần.*

12. *Như vậy, khi thấy cảnh đau thương
Do vị vua buông thả kỷ cương,
Ta chẳng làm vua buông thả nữa,
Mà nên hướng đến tính khiêm nhường.*

13. Ngay cả trong đời sống hiện thời,
Người tôn trọng Phật đáng khen hoai,
Có đầy trí tuệ, khi thân hoại,
Được tái sanh vào cõi sáng tươi.

8. (43) Chuyện Những Ngạ Quỷ Ăn Phân (Gùthakhàdaka)

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong lúc đang trú tại *Jetavana* (Kỳ Viên).

Tương truyền trong một thị trấn nọ không xa *Sàvatthi*, có một gia chủ ra lệnh xây một tinh xá cúng dường vị Tỷ-kheo vốn là bạn thân của mình. Về sau nhiều Tỷ-kheo từ khắp nơi đến cư trú tại đó.

Khi thấy chư Tăng, dân chúng liền cung cấp đủ mọi thứ cần dùng. Bấy giờ vị Tỷ-kheo thân tín của chủ nhà không chịu được cảnh này và lòng đầy ganh tỵ (như các vằn kẹ kẹ lại).

Về sau Tôn giả *Mahà-Moggallàna* thấy vị ấy và hỏi:

1. Người chính là ai, khốn khổ thân,
Đứng kia, vừa đến tự hàm phân,
Nói cho ta biết hành vi ác
Người đã làm trong quá khứ chăng?

Ngạ quỷ:

2. Tôn giả, tôi là ngạ quỷ nhân,
Thần dân khốn khổ *Dạ-ma quân*,
Vì tôi đã phạm hành vi ác,
Từ cõi đời, tôi đến cõi âm.

Trưởng lão:

3. Thời xưa đã phạm ác hành gì
Do khẩu, ý, thân đã thực thi?
Vì nghiệp quả nào người đã tạo
Giờ người phải chịu cảnh sầu bi?

Ngạ quỷ:

4. Nhà tôi thường trú một Tỷ-kheo,
Tật đó và ganh tỵ đủ điều,
Ở tại nhà tôi, ham dục lạc,
Vị này phỉ báng, xan tham nhiều.

5. Tôi đã nghe lời của ác nhân,
Và tôi khiến trách các *Sa-môn*;
Bởi vì tôi phạm hành vi ấy,
Từ cõi đời, tôi đến cõi âm.

Trưởng lão:

6. Bạn thiết của người chính kẻ thù
Giả danh bạn đấy, hời người ngu,
Đến khi thân hoại, đi nơi khác,
Số phận nào cho kẻ giả tu?

Ngạ quỷ:

7. Nay tôi đang đứng ở trên đầu
Của phạm nhân này tự bấy lâu,
Nó đã đọa vào miền ngạ quỷ,
Chỉ mình tôi, nó phải theo hầu

8. Vật nào người khác trút cho voi
Liền trở thành đồ ăn của tôi,
Và nó, đến phiên mình, kiếm sống
Những gì tôi tống khứ ra ngoài!

Tôn giả *Mahà-Moggallàna* tường thuật sự việc này lên Đức Thế Tôn, Ngài liền giải thích ý nghĩa của nó và nêu rõ mối nguy hiểm của sự chỉ trích người khác.

9. (44) Chuyện Thứ Hai Về Các Ngạ Quỷ Ăn Phân (Gùthakhàdaka)

Trong lúc đang trú tại *Jetavana*, bậc Đạo Sư kể chuyện này giống như chuyện trên. Ở đây, một nữ cư sĩ

xây tinh xá và bị tái sanh làm nữ nga quý.

Các vãn kệ đều giống nhau.

10. (45) **Chuyện Bầy Nga Quý (Ganapeta)**

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong lúc đang trú tại *Jetavana*.

Tương truyền tại *Sàvatthi*, có một đám người không mộ đạo, không có lòng tin và có tật xan tham, keo kiệt. Họ thường thờ ơ đối với những ý tưởng họ đã chấp nhận cùng nhiều vấn đề khác trong cuộc đời.

Sau khi đã sống một thời gian dài, họ từ trần và tái sanh làm nga quý gần kinh thành. Rồi một hôm, Tôn giả *Mahà-Moggallàna* đi đến *Sàvatthi* để khát thực, Tôn giả thấy bầy nga quý trên đường, bèn hỏi chúng:

1. *Trần truồng và xấu xí hình dung,*

Hóc hác, khắp thân thể nổi gân,

Gầy guộc, các xương sườn lộ rõ,

Vậy là ai đó, các tôn ông?

Bầy nga quý:

2. *Tôn giả, chúng con chính quý nhân,*

Thần dân khôn khổ Dạ-ma quân,

Chúng con đã phạm hành vi ác,

Từ cõi đời, đi đến cõi âm.

Trưởng lão:

3. *Ngày xưa đã phạm ác hành gì*

Do khẩu, ý, thân đã thực thi?

Vì nghiệp quả nào nên đã đọa

Từ đây tới cảnh giới âm ty?

Bầy nga quý:

4. *Cả bọn đi quanh bến tắm công,*

Lang thang suốt cả nửa tuần trăng;

Chúng con chẳng tạo nơi an trú

Bằng cách đem tài vật cúng dâng.

5. *Chúng con kinh hãi đến dòng sông,*

Sông nước trở thành bãi trống không;

Ngày nắng chúng con vào bóng mát,

Tàn cây lại hóa nóng bùng bùng.

6. *Cơn gió như thiêu đốt, lửa hồng*

Thổi ào lên khắp cả toàn thân,

Chúng con xứng đáng nhiều đau khổ

Hơn thế này, Tôn giả biết chăng?

7. *Đói khát mong cầu thức uống ăn,*

Chúng con đi cả mấy do-tuần,

Trở về không được gì đâu cả,

Cơ khổ! Chúng con ít phước phần.

8. *Đói lã và bất tỉnh ngã lã*

Chúng con gục xuống đất khô cằn,

Tắm thân sóng sượt nằm co quắp,

Đầu ngã lộn nhào xuống dưới chân.

9. *Do vậy chúng con phải ngã liền*

Xuống nền đất lạnh khổ triền miên;

Chúng con đấm ngực và đầu tóc,

Cơ khổ! Chúng con ít phước duyên.

10. *Tôn giả, chúng con xứng lãnh phần*

Khó đau này nữa thật nhiều lần.

Chúng con chẳng tạo nơi an trú

Cho chính mình bằng cách cúng dâng.

11. Quả thật, khi từ biệt cõi này,
Tái sinh nhân thế kiếp sau đây,
Chúng con nguyện hết lòng hào phóng,
Tu tập giới, hành thiện sự ngay.

Vị Trưởng lão trình Đức Thế Tôn toàn thể sự việc này.

11. (46) **Chuyện Ngạ Quỷ Thành Pàtaliputta (Pàtaliputtapeta)**

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong khi đang trú tại Jetavana.

Tương truyền một số đông thương nhân từ Sàvatthi và Pàtaliputta đi thuyền đến Suvannabhumi (Xứ vàng). Ở đó có một người trong bọn họ là một đệ tử tại gia luyến ái một nữ nhân, mắc bệnh và từ trần. Mặc dù vị ấy đã làm nhiều thiện sự, vị ấy vẫn không được sanh lên thiên giới; nhưng vì luyến ái người yêu, vị ấy tái sinh làm một quỷ thân trong lâu đài giữa đại dương. Ở đây quỷ thân vẫn giữ tình yêu đối với nữ nhân kia.

Riêng phần nàng đã lên thuyền du hành đến Xứ vàng ấy. Bấy giờ vị quỷ thân muốn chiếm nàng, liền chặn đường đi của chiếc thuyền. Lúc ấy các thương nhân suy nghĩ trong trí: “Này, thế nào đây? Thuyền không đi được nữa!”.

Vì thế họ rút thăm để quyết định số phận mỗi người. Do thần lực, chiếc thăm rút xuống ba lần trên không ai khác hơn nữ nhân mà quỷ thân đang mong ước.

Chẳng bao lâu sau khi nàng bị thả xuống biển thì chiếc thuyền nhanh chóng tiến lên về hướng Xứ vàng kia. Thế rồi vị phi nhân đem nàng vào lâu đài của mình và hưởng hạnh phúc bên nàng.

Một năm sau, nàng sinh ra bất mãn và cầu xin vị quỷ thân:

- Bao lâu em còn sống ở đây, em sẽ không thể tìm được các cảnh giới khác. Xin tôn ông đưa em về thành Pàtaliputta.

Đáp lời khẩn cầu này, quỷ thân bảo:

1. Nàng đã thấy bao địa ngục rồi,
Các miền súc vật, quỷ và người,
A-tu-la với Thiên thần nữa,
Nàng đã nhận ra nghiệp chín muồi,
Ta sẽ đưa nàng về phố cũ
Bình an, hành thiện sự trên đời.

Nàng hoan hỷ đáp lại:

2. Chàng muốn em an lạc, Dạ-xoa,
Chàng mong em lợi ích sâu xa,
Em xin thực hiện lời chàng dạy,
Chàng đối với em chính đạo sư,
Em đã thấy bao miền địa ngục,
Các miền súc vật, quỷ, người ta,
A-tu-la với Thiên thần nữa,
Em đã nhìn xem nghiệp báo mà.
Em nguyện thi hành nhiều thiện sự
Ngay khi vừa đến chốn quê nhà.

Sau đó vị quỷ thân đem nàng ấy cùng du hành qua không gian; rồi đặt nàng xuống ngay giữa thành Pàtaliputta, và đi về đường cũ. Lập tức thân bằng quyến thuộc của nàng cùng nhiều người khác trông thấy nàng, họ vô cùng hoan hỷ và nhận xét:

- Chúng ta nghe trước kia nàng đã bị thả xuống biển cả và chết rồi. Thật phước đức quá! Không ngờ nàng được trở về bình an!

Vì thế họ hỏi nàng về mọi chuyện phiêu lưu mạo hiểm kia. Nàng liền kể cho họ nghe tất cả.

Khi trở về, các thương nhân ấy đến Sàvatthi trình sự việc lên bậc Đạo Sư.

12. (47) **Chuyện Các Trái Xoài (Amba)**

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong khi đang trú tại Sàvatthi.

Ở Sàvatthi có một gia chủ đã khánh kiệt tài sản. Khi vợ từ trần, vị ấy để con gái duy nhất lại cho một người bạn, rồi vay một số tiền, mua hàng hóa lên đến một trăm đồng Kahàpana và đi buôn bán theo một đoàn lũ hành.

Chẳng bao lâu vị ấy trở lại kinh thành và kiếm thêm năm trăm đồng nữa. Sau đó vị ấy đi về nhà nhưng liền bị bọn cướp tấn công. Các thương nhân chạy trốn đây đó, còn gia chủ này ném các đồng tiền vào bụi cây rồi ăn mình.

Tuy nhiên bọn đạo tặc kia tìm ra vị ấy và giết đi. Do lòng tham luyến của cái, vị ấy tái sanh làm một ngạ quỷ ngay tại chỗ kia.

Cô con gái nhớ đến người cha quá cố liền cúng cháo gạo trong một cái bình bằng đồng và một số trái xoài dâng Đức Thế Tôn, thỉnh cầu Ngài nhận lễ vật như thể do cha nàng cúng vậy. Từ đó ngạ quỷ kia hưởng thọ một lâu đài mỹ lệ.

Về sau, đám thương nhân ấy lại du hành và dừng chân ban đêm ngay đúng chỗ kia, trông thấy vị quỷ thần liền hỏi:

1. Hồ sen ngài có diệu kỳ thay,
Bến nước làm ta phải đắm say
Bờ thật phẳng lì, nhiều nước mát,
Trang hoàng hoa đủ loại như vậy,
Một bầy ong điếm tô đây đó,
Sao ngài được cảnh mỹ hồ này?

2. Đây ngài lại có một vườn xoài
Tuyệt mỹ và sinh quả mọi thời,
Vườn được trang hoàng hoa nở rộ,
Bầy ong điếm xuyết khắp nơi,
Làm sao ngài được lâu đài ấy
Xin nói cho ta biết hồi ngài?

Quỷ thần:

3. Con gái ta làm lễ cúng dâng
Cháo hoa, xoài chín, nước trong ngần,
Chính vì việc ấy nên ta được
Hưởng bóng cây êm mát tuyệt trần.

Sau đó vị quỷ thần đưa cho họ năm trăm đồng tiền *Kahàpana* ấy và bảo:

- Hãy lấy một nửa số tiền đây và sau khi giải thích phần tiền kiếm được này của tôi, hãy giao nó cho con gái tôi rồi dặn: “Hãy sống cho đầy đủ sung sướng”.

Đúng thời, đám thương nhân trở lại *Sàvatthi*, kể chuyện này với cô gái ấy, rồi đặt vào tay nàng đầy đủ số tiền mà cha nàng đã cho nàng. Nàng bèn đưa số tiền ấy giao cha nuôi. Nhưng ông trả lại hết cho nàng và bảo:

- Số tiền này không thuộc về ai cả trừ con.

Rồi ông cưới nàng về làm vợ người con trai trưởng của ông. Theo thời gian, nàng sinh được một trai và nàng thường hát ru con với bài ca này:

4. Nhìn phước báo ngay ở cõi trần
Do dâng lễ vật, tự điều thân.
Xưa ta tỳ nữ nhà danh giá,
Nay được làm dâu, nữ chủ nhân.

Rồi một hôm, bậc Đạo Sư nhận xét nàng đã thuần thục trong tri thức, liền phóng một hình ảnh đầy đủ hào quang ngay trước mặt nàng và xuất hiện toàn thân.

Vào dịp này, Ngài ngâm vần kệ:

5. Các bậc chánh chân thường nhiếp phục
Những điều bất lạc bằng hân hoan,
Những điều thù oán bằng từ ái,
Nhiếp phục khổ đau với lạc an.

13. (48) Chuyện Trục Xe và Cây Gõ (*Akkharukkha*)

Trong khi bậc Đạo Sư đang trú tại *Sàvatthi*, một đệ tử tại gia chất đầy hàng hóa lên xe và đi *Videha* (Viđê-ha) để buôn bán.

Khi đã đặt hàng xuống đó, vị ấy chất đầy đoàn xe số hàng hóa mới đem về và lên đường trở lại *Sàvatthi*. Trong khi đang đi giữa rừng, cái trục của một chiếc xe bị gãy. Bấy giờ có một người đang muốn tìm cây

gỗ, liền đem riu lớn. riu nhỏ đi ra khỏi làng. Khi đang đi quanh trong rừng, kẻ ấy đến nơi kia và thấy vị đệ tử tại gia đang buồn khổ vì trục xe bị gãy. Y thấy thương xót người này, liền đi đẵn cây xuống, và sau khi làm xong một trục xe vững chắc, y ráp cái trục vào xe ấy mà không lấy từ kẻ kia tiền phí tổn gì cả. Nhưng về sau, y từ trần và tái sanh ngay chỗ này trong khi rừng làm một địa thần.

Khi suy xét hạnh nghiệp của mình, vị địa thần đến nhà người đệ tử tại gia ấy vào ban đêm, đứng ngay cửa lớn và ngâm kệ này:

*Vật gì mà kẻ ấy đem cho,
Không chỉ trở thành như vật xưa,
Vậy hãy cứ phân chia tặng vật,
Nhờ đem cho, kẻ ấy đi qua
Cả hai thế giới, và do đó
Kẻ ấy đi lên. Hãy tiến tu!*

Khi trở lại *Sāvattī*, vị thương nhân trình chuyện này lên bậc Đạo Sư.

14. (49) Chuyện Thu Góp Tài Sản (*Bhogasamharana*)

Trong lúc Đức Thế Tôn đang trú tại Trúc Lâm, bốn nữ nhân tại Vương Xá dùng nhiều phương tiện gian dối buôn bán sữa lạc, mật ong, dầu mè, ngũ cốc và nhiều thực phẩm khác.

Suốt đời họ chỉ lo thu góp của cải một cách ngu si, và vì vậy sau khi chết, họ tái sanh làm bầy nữ ngạ quỷ trong ống cống ngoại thành.

Ban đêm bầy nữ ngạ quỷ chịu mọi thống khổ ngập tràn, thường đi quanh quần vừa thét lên những tiếng khủng khiếp vang dậy, vừa than khóc:

*1. Ta đã góp thu lắm bạc vàng
Công bằng cùng với chẳng công bằng
Khi người khác hưởng bao tài vật,
Phân chúng ta nay thật thảm thương.*

Khi dân chúng nghe chuyện này, họ vô cùng kinh hoàng và sáng hôm sau liền đem nhiều lễ vật cúng dường đến hầu cận Đức Thế Tôn rồi trình lên Ngài những tiếng hét kia. Ngài lại ngâm vần kệ của bầy nữ ngạ quỷ và kể chuyện chúng đã sống đời trước ra sao.

15. (50) Chuyện Các Nam Tử Của Nhà Triệu Phú (*Setthiputta*)

Bấy giờ Đức Thế Tôn đang trú tại *Jetavana* (Kỳ Viên) ở *Sāvattī* (Xá-vệ).

Thời ấy, một hôm Đại vương *Pasenadi* (Ba-tư-nặc) của nước *Kosala* (Kiền-tát-la) phục sức lộng lẫy ngự trên mình voi với vẻ oai nghi đầy quyền lực. Nhà vua thấy trên thượng lầu của một nhà kia có một nữ nhân đang nhìn xuống, trông diễm lệ như một Thiên nữ.

Lòng nhà vua đâm ra mê mẩn vì trí nhà vua vốn buông lung khó kiềm chế được. Vì thế nhà vua ra hiệu cho một người ngồi kế sau mình. Và mọi việc được thực hiện giống như trong Chuyện Ngạ Quỷ *Ambasakkhara*, nhưng có điểm khác biệt này.

Ở đây, người đàn ông ấy thực ra đã đến nơi trước khi hoàng hôn, nhưng công thành đã đóng. Vì thế, y buộc vào cột trụ của công thành gói đất đỏ và bó sen xanh mà y đã mang về và đi vào Kỳ Viên.

Bấy giờ trong lúc đang an giấc, giữa canh khuya, nhà vua nghe bốn vần này: “*Sa, na, du và so*” được thét vang một cách đau đớn.

Tương truyền đây là bốn vần đầu của bốn câu kệ do bốn con trai một vị triệu phú thành Xá-vệ thốt ra.

Vào thời hoa niên họ đã tham đắm dục lạc và đi với vợ nhiều người khác, tạo nên điều thất đức. Khi từ trần, họ tái sanh vào Địa ngục Chảo sắt gần kinh thành ấy.

Nhà vua vô cùng kinh hãi, và rạng ngày hôm sau liền kể cho vị tế sư nghe sự việc đã xảy ra. Vị ấy đang mong kiếm một số lợi nhuận, bèn thưa:

- Tâu Đại vương, than ôi, một đại họa xảy ra. Xin Đại vương cử hành tế lễ đầy đủ bốn phần.

Nhà vua truyền lệnh thi hành việc này.

Khi hoàng hậu *Mallikā* (Mạt-lợi) nghe chuyện, liền thưa với nhà vua:

- Tâu Đại vương, tại sao vì nghe lời của một Bà-la-môn, Đại vương lại muốn làm một việc gây tổn thương và sát hại nhiều sanh vật như vậy? Nay Đại vương nên tham kiến Đức Thế Tôn là bậc Minh Hạnh vô song và khi Ngài giải thích ra sao thì Đại vương phải làm theo như vậy.

Sau đó vị Đại vương đến tham kiến bậc Đạo Sư và trình Ngài sự việc trên. Đức Thế Tôn bảo:

- Thưa Đại vương, Đại vương sẽ không gặp nguy hiểm nào vì việc ấy cả.

Rồi Ngài kể chuyện ngay từ đầu về tiếng hét của những người tái sanh vào địa ngục *Lohakumbhi* (Chảo sắt). Sau đó Ngài đọc cho nhà vua nghe đầy đủ các vần kệ mà chúng đã bắt đầu thốt ra:

1-2. Với người trong ngục bị hành thân

Suốt cả thời gian sáu vạn năm,

Việc ấy khi nào thì chấm dứt?

- Sẽ không chấm dứt. Chẳng sau cùng.

Bao giờ chấm dứt? - Không nhìn thấy,

Quả bạn và ta phạm lỗi lầm.

3. Chúng ta đang phải sống đau thương

Vì chúng ta không biết cúng dường

Những vật cần cho khi có sẵn,

Ta không tạo chỗ trú an toàn.

4. Quả thật khi từ biệt chốn đây

Được làm người ở cõi đời này,

Ta nguyện hào phóng, chuyên trì giới,

Ta quyết làm nhiều thiện sự ngay.

Khi bậc Đạo Sư ngâm các vần kệ xong, Ngài thuyết pháp đầy đủ chi tiết. Lúc kết thúc bài giảng, người đàn ông đã đi tìm đất đỏ và hoa sen ấy được an trú vào Sơ quả Dự Lưu. Còn nhà vua, lòng đầy xúc động, liền bỏ tham đắm vợ người khác và hài lòng với vợ của mình.

16. (51) Chuyện Sáu Vạn Cái Búa (*Satthikùtasahassa*)

Bậc Đạo Sư kể chuyện này trong lúc đang trú tại Trúc Lâm.

Ngày xưa trong thành Ba-la-nại, có một người què giỏi nghề ném đá. Chuyện này là Chuyện Tiền Thân *Sàlittaka* số 107, phần chính được kể qua các vần kệ.

Thế rồi một hôm Tôn giả *Mahà-Moggallàna* đang đi xuống từ núi Linh Thứu, Tôn giả nhìn thấy nga quý này và hỏi:

1. Tại sao ngươi cứ chạy xoay vần

Như chú nai đi lạc phát cuồng,

Chắc chắn ngày xưa gây ác nghiệp

Ngươi nghĩ thế nào việc ấy chẳng?

Nga quý đáp:

2. Tôn giả, con là nga quý nhân,

Thần dân khôn khéo Dạ-ma quân,

Vì con đã phạm hành vi ác,

Con đến cõi ma đối ản thân.

3. Sáu mươi ngàn chiếc búa vừa tròn

Bỏ xuống đầu con, chẻ sọ con.

Trưởng lão hỏi tiếp:

4. Ngày xưa đã phạm ác hành gì

Do khẩu, ý, thân đã thực thi,

Vì nghiệp quả nào ngươi đã tạo,

Từ đời này đến cõi âm ty?

5. Sáu mươi ngàn chiếc búa liên hồi

Bỏ xuống đầu ngươi, chẻ sọ ngươi!

Nga quý:

6. Ngày xưa con thấy *Su-net-ta*,

Hoàn thiện các căn, một Phật gia,

Vừa đến gốc cây ngồi tĩnh tọa,

An nhiên thiên định, chẳng âu lo.

7. Con ném ngài bằng cục đá vôi

Làm tan vỡ cả chiếc đầu ngài,

Vì hành vi ấy ngày xưa phạm,

Con phải chịu đau khổ thật dài.

8. Sáu mươi ngàn chiếc búa vừa tròn
Bổ xuống đầu con, chẻ sọ con.
Khi nghe vậy, vị Trưởng lão giải thích:

9. Vì Chánh pháp, này hỡi ác nhân,
Sáu mươi ngàn chiếc búa xoay vần
Giờ đây đánh xuống đầu ngươi mãi,
Chẻ nát đầu ngươi sáu vạn lần.

HẾT TẬP II - TIỂU BỘ KINH

-ooOoo-